

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ «БЕЙТ-ХАНА»»

Кафедра педагогіки та психології

Основи інклюзивної педагогіки в початковій школі

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

підготовки магістрів

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 013 Початкова освіта

(код і найменування спеціальності)

2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи інклюзивної педагогіки в початковій школі» спеціальності 013 Початкова освіта освітньо-професійної програми підготовки магістрів для здобувачів вищої освіти I курсу.

Розробник: Базилевська Оксана Олександрівна, викладач, кандидат педагогічних наук

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від «26» серпня 2021 року № 01

Зав. кафедри

(підпис)

д. пед. н., професор С. В. Саножников
(прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «30» серпня 2021 року

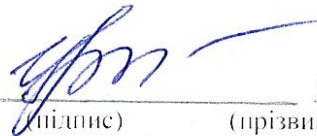
Гарант освітньої програми

(підпис)

д. пед. н. А. Н. Самодрин
(прізвище та ініціали)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «31» серпня 2021 року

Завідувач навчально-методичного відділу

(підпис)

І. В. Зеркаль
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання	українська	українська
Передумови вивчення навчальної дисципліни (які дисципліни мають передувати вивченню)	вихідна	вихідна
Курс	I	I
Семестр	2	2
Загальний обсяг годин / кредитів	90/3	90/3
Кількість змістовних модулів	2	2
Годин на аудиторне вивчення	34	10
Годин на самостійне вивчення	56	80
Форма підсумкового контролю	іспит	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи інклюзивної педагогіки в початковій школі» є надання допомоги студентам у засвоєні теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивної освіти в Україні, навчання учнів з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти, які повинні забезпечити спектр необхідних послуг відповідно до освітніх потреб молодших школярів з порушеннями психофізичного розвитку, зокрема підготувати матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу, розробляти індивідуальну навчальну програму, випрацювати методіку спільного навчання учнів в інклюзивному класі та ін..

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Основи інклюзивної педагогіки в початковій школі» є

- оволодіння основами інклюзивної педагогіки в межах обсягу державного стандарту;
- створювати універсальний дизайн у сфері інклюзивної освіти;
- набуття умінь та навичок розробляти індивідуальний навчальний план учня з особливими освітніми потребами на основі програми закладу загальної середньої освіти;
- формування потреби у професійній самоосвіті;
- реалізовувати командний підхід і партнерську співпрацю з батьками й суміжними фахівцями та ін.,
- надання студентам допомоги у професійному становленні.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Основи інклюзивної педагогіки в початковій школі» забезпечує набуття здобувачами освіти ряду **компетентностей**.

Компетентності, що формуються:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 5. Здатність працювати автономно.

СК-1. Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

СК-3. Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

СК-4. Здатність до педагогічного партнерства (наставництво, супервізія, інтервізія тощо), до організації роботи інклюзивного класу.

СК-7. Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою.

Програмні результати навчання:

ПРН 4 Створювати особисту методичну систему навчання здобувачів початкової освіти предметів початкової школи, адаптувати її до різних умов освітнього процесу.

ПРН 6 Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організовувати роботу інклюзивного класу.

ПРН 7 Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище початкової школи.

Після вивчення курсу «Основи інклюзивної педагогіки в початковій школі» студенти повинні **знати:**

- нормативні вітчизняні та міжнародні документи, які визначають законодавчу базу інклюзивного навчання у закладі загальної середньої освіти;
- категорії учнів з особливими освітніми потребами, котрим доступне інклюзивне навчання;
- переваги та особливості інклюзивного навчання дітей молодшого шкільного віку з обмеженнями життєдіяльності у закладі загальної середньої освіти;
- особливості соціально-педагогічної діяльності вчителя початкових класів в інклюзивному класі;
- завдання і функції асистента вчителя при виконанні ним професійних обов'язків в інклюзивному класі, де спільно навчаються учні типового розвитку та школярі з особливими освітніми потребами та ін..

вміти:

- використовувати педагогічні технології в освітньому процесі початкової школи;
- використовувати найоптимальніші форми, методи навчання молодших школярів з особливими освітніми потребами викликаними різними нозологіями, залучених до сумісного освітнього процесу закладу загальної середньої освіти;
- застосовувати теоретичні знання в професійній діяльності;
- реалізовувати процес професійного самовиховання і самоосвіти;

володіти:

- провідними формами, методами, засобами запровадження сучасних інноваційних технологій в умовах інклюзивного навчання початкової школи;
- засобами раціонального застосування сучасних методів навчання у професійній діяльності вчителя в умовах інклюзивного середовища.

4. Зміст програми навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Загальні засади інклюзивної педагогіки.

Тема 1. Методологічна основа інклюзивної педагогіки.

Розвиток і становлення інклюзивної педагогіки як науки: предмет і завдання. Основні категорії інклюзивної освіти. Інклюзивна педагогіка в системі педагогічних наук. Міжпредметні зв'язки інклюзивної педагогіки.

Література [1, 3, 7, 10, 23, 24]

Тема 2. Особливості розвитку особистості.

Закономірності розвитку особистості. Поняття «типовий розвиток» та «порушення» у розвитку особистості дитини. Розвиток психіки дітей з обмеженими можливостями здоров'я. Розвиток емоційної сфери молодшого школяра з різними видами дизонтогенезу. Розвиток когнітивної та конативної сфери молодшого школяра з різними нозологіями.

Література [1, 3, 4, 8, 11, 12, 15]

Тема 3. Професійна діяльність учителя в умовах інклюзивного середовища.

Методологічна основа соціально-педагогічної діяльності як засіб інклюзивного навчання. Сутність соціально-педагогічної діяльності вчителя початкових класів. Закономірності, принципи, функції та напрями соціально-педагогічної діяльності. Професійна компетентність вчителя початкових класів при виконанні соціально-педагогічної діяльності в інклюзивному класі.

Література [1, 3, 7, 10, 23, 24, 25, 27]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Теорія інклюзивної освіти, навчання та виховання.

Тема 4. Дидактика як загальна теорія інклюзивної освіти та навчання. Виникнення і розвиток інклюзивної освіти та навчання. Предмет і завдання дидактики інклюзивної освіти, її категорії. Система закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами. Особливості організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти.

Література [1, 3, 7, 10, 23, 24]

Тема 5. Зміст інклюзивної освіти. Стандарт початкової освіти закладу загальної середньої освіти. Нормативні документи змісту інклюзивної початкової освіти. Особливості забезпечення змісту інклюзивної освіти для дітей з особливими освітніми потребами.

Література [1, 3, 7, 10, 23, 24]

Тема 6. Структура та організація цілісного освітнього інклюзивного процесу. Цілісний освітній процес інклюзивного навчання, його організація та структура. Сутність, мета і завдання інклюзивного навчання. Підготовка вчителя до організації інклюзивного навчального процесу: педагогічна діагностика як етап підготовки до навчального процесу; попередня підготовка до навчального процесу (тематичне і календарне планування); безпосередня підготовка до процесу навчання (поурочне планування).

Література [1, 3, 7, 10, 23, 24, 25]

Тема 7. Форми організації інклюзивного навчання. Форми організації навчання. Спеціальні форми навчання в інклюзивному класі. Процес навчання в інклюзивному класі. Диференційований (багаторівневий) процес навчання в інклюзивному класі. Урок в інклюзивному класі.

Література [1, 3, 7, 10, 23, 24]

Тема 8. Методи і засоби інклюзивного навчання.

Сутність, функції та структура методу. Класифікація методів навчання: загальні методи навчання; інноваційні методи; спеціальні методи навчання. Інтенсивні методи розви-

тку когнітивної сфери. Методи розвитку емоційної сфери. Методи розвитку конативної сфери. Критерії вибору методів навчання. Засоби навчання.

Література [1, 3, 7, 10, 23, 24]

Тема 9. Дидактичне діагностування учнів в інклюзивному класі. Сутність та методи контролю в умовах інклюзивного навчання. Портфоліо учнів як засіб накопичення і фіксації індивідуальних досягнень.

Література [3, 7, 10, 15, 23, 24]

Тема 10. Теорія інклюзивного виховання. Сутність інклюзивного виховання на сучасному етапі. Основні методи і форми інклюзивного виховання.

Література [1, 3, 7, 10, 23, 24]

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													Форма контролю
	денна форма						Заочна форма							
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Загальні засади інклюзивної педагогіки.														
Тема 1. Методологічна основа інклюзивної педагогіки.	8	2				6	10	2				8	Т	
Тема 2. Особливості розвитку особистості.	8	4				4	10	2				8	Т	
Тема 3. Професійна діяльність учителя в умовах інклюзивного середовища.	8	4				4	10	2				8	Т	
Разом за змістовим модулем 1	24	10				14	30	6				24		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Теорія інклюзивної освіти, навчання та виховання.														
Тема 4. Дидактика як загальна теорія інклюзивної освіти та науки	10		4			6	10		2			8	У	
Тема 5. Зміст інклюзивної освіти	8	2				6	8					8	Т	
Тема 6. Структура та організація цілі-	10	4				6	8					8	Т	

сного освітнього Інклюзивного процесу												
Тема 7. Форми організації Інклюзивного навчання	10	4			6	8					8	Т
Тема 8. Методи і засоби Інклюзивного навчання	10		4		6	10		2			8	У
Тема 9. Дидактичне діагностування учнів в інклюзивному класі	10	4			6	8					8	У
Тема 10. Теорія інклюзивного виховання	8	2			6	8					8	У
Разом за змістовим модулем 2	66	16	8		42	60		4			56	
Всього	90	26	8		56	90	6	4			80	

Форми контролю: усне опитування – У, тестування – Т.

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. к-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Методологічна основа інклюзивної педагогіки.	2	2	2
2	Особливості розвитку особистості.	4	2	2
3	Професійна діяльність учителя в умовах інклюзивного середовища.	4	2	2
4	Зміст інклюзивної освіти.	2		2
5	Структура та організація цілісного освітнього інклюзивного процесу.	4		2
6	Форми організації інклюзивного навчання.	4		2
7	Дидактичне діагностування учнів в інклюзивному класі	4		2
8	Теорія інклюзивного виховання	2		2
Усього годин		26	6	16

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. к-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Дидактика як загальна теорія інклюзивної освіти та навчання.	4	2	9
2	Методи і засоби інклюзивного навчання.	4	2	9

Усього годин	8	4	18
---------------------	----------	----------	-----------

7. Теми практичних занять(не передбачено)

8. Теми лабораторних занять (не передбачено)

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Методологічна основа інклюзивної педагогіки.	6	8	1
2	Особливості розвитку особистості.	4	8	2
3	Професійна діяльність учителя в умовах інклюзивного середовища.	4	8	1
4	Зміст інклюзивної освіти.	6	8	2
5	Структура та організація цілісного освітнього інклюзивного процесу.	6	8	2
6	Форми організації інклюзивного навчання.	6	8	1
7	Дидактичне діагностування учнів в інклюзивному класі	6	8	2
8	Теорія інклюзивного виховання	6	8	1
9	Дидактика як загальна теорія інклюзивної освіти та навчання.	6	8	2
10	Методи і засоби інклюзивного навчання.	6	8	2
Усього годин		56	80	16

10. Індивідуальні навчально-дослідні та науково-дослідні завдання

Тематика есе:

1. Охарактеризуйте, під впливом яких філософських ідей формується інклюзивна педагогіка в країнах пострадянського простору?
2. Охарактеризуйте основні фактори, що створюють труднощі для розвитку особистості.
3. Інклюзивна освіта як найбільш інноваційний рух в освіті 20-го сторіччя.
4. Командна робота спеціалістів як базовий компонент формування інклюзивного середовища в освітніх закладах для забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з психофізичними порушеннями.
5. Портфоліо учнів як засіб оцінювання індивідуальних досягнень.

**Тематика групових проектів з подальшим захистом презентацій
(до 15 хвилин) в аудиторії**

1. Виникнення і розвиток інклюзивної освіти та навчання.
2. Предмет і завдання дидактики інклюзивної освіти, її категорії.
3. Система закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами.
4. Особливості організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти.
5. Сутність, функції та структура методу.
6. Класифікація методів навчання: загальні методи навчання; інноваційні методи; спеціальні методи навчання.
7. Інтенсивні методи розвитку когнітивної сфери.
8. Методи розвитку емоційної сфери.

9. Методи розвитку конативної сфери.
10. Критерії вибору методів навчання.
11. Засоби навчання.

12. Методи навчання:

Загальні:

1. **Словесні** методи навчання: евристична бесіда; акроматичне пояснення (індукція, дедукція, традукція), розповідь, лекція.
2. **Наочні** методи навчання: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.
3. **Практичні** методи навчання: вправи, практичні і дослідні роботи.
4. **Активні** методи навчання: сократівська бесіда, дискусія, кейс-стаді (метод ситуацій).

За характером пізнавальної діяльності:

- 1) *пояснювально-ілюстративний* (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення учнями інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;
- 2) *репродуктивний*: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;
- 3) *проблемного виконання*: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого пошуку (студентам подається своєрідний еталон творчого мислення);
- 4) *частково-пошуковий* (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності студентів);
- 5) *дослідницький*: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

13. Методи контролю

- оцінка вирішення типових завдань;
- критерійно-орієнтовані тести по окремих розділах дисципліни і дисципліні в цілому;
- письмові контрольні роботи;
- усне опитування під час занять;
- оцінка рефератів по окремих розділах дисципліни з використанням монографічної і періодичної літератури;
- дистанційний контроль;
- курсова робота;
- підсумковий тест/екзамен.

14. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Поточне оцінювання	екзамен	Сума балів
---------------------------	---------	-------------------

Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2								
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	40	100
Поточний контроль											
4	4	4	6	6	4	4	6	4	6		
Контроль самостійної роботи											
1	2	1	1	1	1	2	1	1	1		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
83–89	B	добре	
75–82	C		
68–74	D	задовільно	
60–67	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ І ВМІНЬ:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90–100	A

ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.
- вміє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань.

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни і професії, яку вони набувають, виявили творчі здібності і використовують їх при вивченні навчально-програмного матеріалу. Відмінному рівню відповідає правильна й вичерпна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав усебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачено програмами дисциплін; уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83–89	B
	75–82	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка “5”, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, В) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється студентам, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою. Оцінка «добре» виставляється студентам, які показують систематичний характер знань з дисципліни і вміють самостійно поповнювати свої знання протягом всього навчання;

Оцінка «добре» (75–82 бали, С) – виставляється студентам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68–74	D
	60–67	E

ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил;
- не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Задовільному рівню відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене запитання (завдання), якщо студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні знання літературних джерел. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили на екзамені помилки при виконанні екзаменаційних завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їх подолання.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, E) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX
Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням	0–34	F

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

15. Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання.

Форми поточного контролю: усне опитування, письмове опитування, есе, індивідуальний проект.

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік екзаменаційних питань

1. Які фактори вплинули на розвиток інклюзивної педагогіки?
2. У чому полягає філософія інклюзивної освіти?
3. Чому виникла ця галузь педагогіки?
4. Що вивчає інклюзивна педагогіка?
5. Які завдання інклюзивної педагогіки?
6. У чому полягає особливість інклюзивної педагогіки? Що таке педагогічна категорія? Поясніть сутність категорій інклюзивної педагогіки.
7. Які навчальні дисципліни визначають систему педагогічних наук. Визначіть місце інклюзивної педагогіки у ній.
8. Проаналізуйте міжпредметні зв'язки інклюзивної педагогіки.
9. Обґрунтуйте необхідність вивчення інклюзивної педагогіки майбутніми вчителями загальноосвітніх шкіл.
10. Аргументуйте існуючі суперечності як рушійну силу розвитку особистості.
11. Які фактори впливають на розвиток особистості?
12. Поясніть сутність закономірностей загального розвитку особистості.
13. Що лежить в основі поняття норма?
14. Як визначається норма розвитку?
15. У чому сутність первинних і вторинних порушень?
16. Які механізми виникнення вторинних порушень?
17. Які типи порушень є предметом вивчення інклюзивної педагогіки?
18. Дайте визначення поняття «особливі потреби». Що таке особливі освітні потреби?
19. Розтлумачте термін «особи з обмеженими можливостями здоров'я».
20. Які типи порушень психічного розвитку розглядаються у сучасній науці?
21. Які основні параметри дизонтогенезу?
22. Класифікація дітей з особливостями за В. Лебединським.
23. У чому полягає сутність соціально-педагогічної діяльності?
24. Яка мета соціально-педагогічної діяльності?
25. Визначіть завдання соціально-педагогічної діяльності.
26. Які основні технології соціально-педагогічної діяльності. Визнаєте?
27. Чим визначається ефективності соціально-педагогічної діяльності?
28. Дайте визначення методики соціально-педагогічної діяльності?
29. Поясніть сутність поняття «готовність студента до виконання соціально-педагогічної діяльності в умовах інклюзивної освіти»?
30. Дайте визначення професійної компетентності.
31. У чому різниця між професійною компетентністю і професійною компетенцією?
32. У яких ролях виступає вчитель початкових класів при виконанні соціально-педагогічної діяльності в умовах інклюзивної освіти?
33. Які чинники сприяли розвитку інклюзивної освіти і навчання?
34. Назвіть моделі навчання учнів з особливостями життєдіяльності.
35. Скільки можна визначити етапів становлення інклюзивної освіти?
36. Диференціюйте поняття «інтеграція» та «інклюзія»?
37. Визначіть об'єкт і предмет дидактики інклюзивного навчання, її мету і завдання.
38. Розкрийте сутність категорій дидактики інклюзивного навчання.
39. Дайте визначення інклюзивної освіти.
40. Диференціюйте моделі навчання дітей з обмеженими можливостями здоров'я.
41. Охарактеризуйте систему спеціальної освіти дітей з обмеженими можливостями здоров'я.
42. Охарактеризуйте зміст інклюзивної освіти.

43. Назвіть принципи інклюзивної освіти, визначені у Концепції розвитку інклюзивної освіти в Україні.
44. Розкрийте сутність основних педагогічних умов реконструкції закладу загальної середньої освіти.
45. Розкрийте сутність основних соціальних умов архітектурної реконструкції закладу загальної середньої освіти.
46. Дайте визначення Державного стандарту початкової загальноосвітньої школи.
47. Назвіть основні компетентності та компетенції, якими повинні оволодіти молодші школярі.
48. Визначіть джерела змісту інклюзивного навчання.
49. Розкрийте сутність варіативного та інваріатного складників типового навчального плану закладу загальної середньої освіти.
50. У чому сутність індивідуального планування для дітей з особливими освітніми потребами.
51. Що таке модифікація базового навчального плану?
52. Дайте визначення курикулуму?
53. Які вимоги до складання індивідуальної програми розвитку дитини?
54. З якою метою розробляється індивідуальний навчальний план?
55. У чому сутність командної роботи з особливою дитиною?
56. Назвіть членів команди, визначіть їхні функції у навчально-виховному процесі.
57. Визначіть основні напрями діяльності вчителя початкових класів з особливою дитиною.
58. У чому відмінність діяльності асистента вчителя і вчителя початкових класів.
59. Дайте визначення поняття «цілісний інклюзивний освітній процес» та охарактеризуйте його сутність.
60. Назвіть складові цілісного інклюзивного освітнього процес та проаналізуйте їх.
61. Установіть єдність складових цілісного інклюзивного освітнього процесу.
62. Диференціюйте поняття «навчання», «навчальний процес» і «процес навчання».
63. Опишіть особливості навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти.
64. Розкрийте сутність інклюзивного навчання для дітей з особливими освітніми потребами.
65. Назвіть принципи інклюзивного навчання.
66. Охарактеризуйте принцип гуманізму та проаналізуйте тріаду принципів гуманістичної педагогіки.
67. У чому полягає сутність принципу адаптації при інклюзивному навчанні.
68. Які етапи включає підготовка вчителя до навчального процесу?
69. З якою метою проводиться педагогічна діагностика? Що вона включає?
70. Поясніть, для чого вчителю початкових класів потрібно бути обізнаним з діагнозом захворювання дитини?
71. Чи знадобиться йому наведені психолого-педагогічні класифікації видів та форм порушень у здоров'ї?
72. Що включає у себе попередня підготовка вчителя до навчального процесу?
73. Яка відмінність між тематичним і календарним плануванням?
74. У чому полягає сутність безпосередньої підготовки вчителя до процесу навчання?
75. Дайте визначення мети і цільових завдань уроку. Яка їх роль у визначенні типу уроку в інклюзивному класі?

16. Методичне забезпечення

- 1) навчальна програма дисципліни;
- 2) робоча навчальна програма дисципліни;
- 3) комплексна контрольна робота;
- 4) екзаменаційні матеріали;

- 5) конспекти лекцій;
- 6) інформаційно-методичне забезпечення практичних та семінарських занять;
- 7) інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

17. Рекомендована література

Основна

1. Бондар В. І. Актуальні проблеми розвитку освіти дітей з обмеженнями життєдіяльності: шлях від інституалізації до інтеграції. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. *Серія соціально-педагогічні*: Вип. XII / За ред. О. В. Гаврилова, В. І. Співака. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2019. 462 с.
2. Бондар В. І. Дидактика. Київ: Либідь, 2015. 264с.
3. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. Львів: «Новий світ – 2000», 2019. 264 с.

Допоміжна

1. Бойко В. О. Інклюзивна освіта: до питання визначення поняття та особливостей її запровадження. *Психолого-педагогічні науки*: Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2012, № 4. С. 7–11.
2. Будник О. Б. Соціально-педагогічна діяльність учителя початкової школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: ПП Бойчук А. Б., 2012. 212 с.
3. Василенко О. М. Соціально-педагогічна робота з учнями з особливими потребами в загальноосвітній школі інклюзивної орієнтації. – URL: http://www.vmurol.com.ua/upload/publikatsii/Problemi_studentiv_z_invalidnistyu/pdf/Vasilenko_Soc_ped_robota.pdf. (Дата звернення 19.02.2016)
4. Василенко О. М. Соціально-педагогічні умови адаптації молодших школярів з особливими потребами до навчання в загальноосвітній школі: дис... канд. пед. наук.:13.00.05 // Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. Хмельницький, 2010. 192 с.
5. Демченко І. Алгоритм квазіпрофесійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів до роботи в умовах інклюзивної освіти. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. Вип. 45, 2013. С. 40—49.
6. Кодлюк Я. П. Дидактика початкової школи: практичний курс: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Астон, 2013. 160 с.
7. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія. Київ: «Самміт – Книга», 2009. 272с.
8. Колупаєва А. А. Організаційно-педагогічні умови інтегрування дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір. *Дефектологія*, №4, 2013. 154.
9. Колупаєва А. А., Данілавічюте Е. А., Литовченко С. В. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник. Київ: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 192 с.
10. Колупаєва А. А., Найда Ю. М., Білозерська І. О., Ленів З. П., Будяк Л. В., Сак Т. В., Найда Ю. М.. Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник / За заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ: «А.С.К.», 2012. 308с.
11. Колупаєва А. А., Савчук Л. О.. Діти з особливими потребами та організація їх навчання: наук.-метод. посіб. Київ: Вид. група «АТОПОЛ», 2011. 273 с.
12. Колупаєва А. А., Таранченко О. М.. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка. Путівник для педагогів: Навчально-методичний посібник. Київ: «АТОПОЛ». 2010. 96 с.
13. Концепція Державної програми розвитку освіти на 2006-2010 роки (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 липня 2006 року №396-р).

14. Концепція розвитку інклюзивної освіти. Наказ МОН України від 01.10.2010 р. № 912.: URL:<http://firstedu.org.ua/index.php>. (Дата звернення 22.11.2015).
15. Особливості роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання. Вісник №4 НДІ інклюзивної освіти. /Упорядники: Л. О. Савчук, І. В. Юхимець. Рівне: РОППО, 2013. 53с.
16. Порядок організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 р. № 872. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/872-2011-p>. (Дата звернення 21.10.2015).
17. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або)розумового розвитку» (прийнята 5 липня 2004 р. N 848).
18. Про затвердження концепції розвитку інклюзивного навчання. Наказ МОН № 912 від 01.10.10 року. URL:http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/. – (Дата звернення 21.10.2015).
19. Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання: наказ Міністерства освіти і науки від 01.10.2010 №912. Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. 2010. № 34/35/36. С. 42–50.
20. Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання: наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 р. № 912. *Відкритий урок*. 2010. № 11. С. 6–7.
21. Про затвердження Плану дій щодо запровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на 2009-2012 роки: наказ Міністерства освіти і науки України від 11.09.2009 р. № 855. *Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України*. 2009. № 30. С. 3–13.
22. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872. *Офіційний вісник України*. 2011. № 62. С. 65–67.
23. Про заходи МОН на використання завдань, визначених розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2009 року № 1482-р «Про затвердження плану заходів щодо запровадження інклюзивного та інтегрованого навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2012 року»: наказ Міністерства освіти і науки України від 21.12.2009 р. № 1153. *Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України*. 2010. № 1/2. С. 37–40.
24. Про організацію інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: інструктивно-методичний лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 18.05.2012 № 1/9-384. *Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України*. 2012. № 17/18. С. 7–14.
25. Про організацію навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2015/2016 навчальному році. URL:<http://www.kyivoblosvita.gov.ua/normativno.../mon>. (Дата звернення 21.10.2015).
26. Шевців З. М. Концепція формування соціально-педагогічної компетентності майбутнього вчителя початкових класів інклюзивної загальноосвітньої школи. Теорія та методика управління освітою: електрон. наук. фах. вид. 2017. № 1 (19). URL: <http://tme.uio.edu.ua/>. (Дата звернення: 11.05.2017).
27. Шевців З. М. Критерії сформованості соціально-педагогічної компетентності майбутнього вчителя початкових класів інклюзивного навчання в умовах загальноосвітньої школи. Наукові записки. / Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. 2017. № 1. С. 42–48.

18. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. НУШ та інноваційні технології в початковій школі. URL: Джере-ло: <https://www.pedrada.com.ua/article/2251-nush-ta-nnovatsyn-tehnolog-v-pochatkovy-shkol>(дата звернення: 9 квітня 2020)
2. www.education-inclusive.com/uk/index.php
канадсько-український проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні».
3. www.clientcenter.youcandothat.com/wwwdev/ccds/uk/components.php
офіційний сайт проекту «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні»
4. <http://www.canada-ukraine.org/>— Електронний Канадсько-український журнал спеціальної педагогіки, розміщений на сайті Канадсько-української дослідної групи (CURT).
5. <http://www.isp-2006.narod.ru/>
Сайт інституту спеціальної педагогіки АПН України:
6. <http://www.ikpp.npu.edu.ua/>
Сайт інституту колекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова
7. <http://www.everychild.org.ua/>
сайт представництва міжнародної неурядової організації “Кожній Дитині” в Україні Матеріали сайту Всеукраїнського фонду «Крок за кроком»
<http://ussf.kiev.ua/index.php?go=Inklus&id=4>.

За основу взято: Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. Львів: «Новий світ – 2000», 2019. - 264 с.